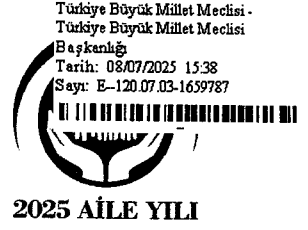

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16500034

Konu : Soru Önergesi (7/20144)

7/20144 GK 64

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.12.2024 tarihli ve 1546843 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Batman Milletvekili Sayın Zeynep ODUNCU KUTEVİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/20144 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/20144 Cevap Metni (8 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4F2B0745-6066-49A3-860B-98042194FEC9

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

**Batman Milletvekili Sayın Zeynep ODUNCU KUTEVİ'ne Ait 7/20144 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız koordinesinde çocuk haklarının etkin bir şekilde uygulanması ve koordinasyonunun sağlanması için “2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve 2023 yılı Nisan ayında yürürlüğe konulmuştur. Belge doğrultusunda çocuk işçiliğine ilişkin somut stratejik amaç, hedef ve eylemler düzenlenmiştir.

Ülkemizde bugüne kadar yürütülen çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar ile uyumlu olarak, 138 ve 182 sayılı ILO Sözleşmelerinin uygulanmasını da içeren, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik olmak üzere “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı” oluşturulmuştur. Program dahilinde, çocuk hakları konusundaki farkındalığın artırılması için Bakanlığımızca koordine edilen İl Çocuk Hakları Komitelerinde çocuk işçiliği ile mücadele konusunun özel olarak ele alınması faaliyeti yer almaktadır. Bu doğrultuda, 81 ilimizde oluşturulan Çocuk Hakları İl Komiteleri tarafından her yıl 12 Haziran Çocuk İşçiliği ile Mücadele günü kapsamında farkındalığı artırıcı faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca EU IPA II kapsamında Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ortak yararlanıcısı olduğu “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi Projesi” uygulamaya konmuştur. Projenin amaçlarından biri de çocuk işçiliğinin takibi ve önlenmesine yönelik Bakanlık kapasitesinin artırılarak çocuk işçiliğinin önlenmesidir. Projenin “Bileşen 3: Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi” kapsamında Türkiye genelinde 81 ilde görev yapan “Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Hizmet Birimleri” için sekiz modülden oluşan bir hizmet içi eğitim programı geliştirilmiştir. Ardından 30 meslek elemanına eğitici eğitimi verilmiş ve 12 ilde 120 personele yaygınlaştırma uygulaması yapılmıştır. Çocuk işçiliğinin izlenmesi konusunda Ulusal Çalışma Grubu oluşturulmuş ve ilgili tüm paydaşların katkı ve katılımları ile çocuk işçiliğinin tarım, sanayi ve sokak koşulları ayaklarının tümünü kapsayan ve e-metip uygulamalarını genişleten bir izleme sistemi model önerisi geliştirilmiştir.

Ayrıca, 2021 yılında “22 İlde kırsal bölgelerde çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmetler hakkında bilgilendirme yapılması ve ihtiyaçların belirlenmesi” çalışması başlatılmıştır. Çalışmada ekipler tarafından ziyaret edilen köylerde aileler ve çocukların yanı sıra muhtarlar, okul idarecileri, belediye görevlileri ve imamlarla da görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma büyükşehirler dışındaki 51 ilde yaygınlaştırılmıştır.

Ek olarak Bakanlığımızca her ilde *Çocuklar Güvende Ekipleri* oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca *Çocuklar Güvende Ekipleri*; çocuk işçiliği ile mücadelede öncü ve koordinatör kurum olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Bakanlığımıza bildiri yapılan çocuklara yönelik hızlı bir şekilde eğitim, sosyal hizmet, sosyal yardım ve her türlü rehberlik hizmetlerinin verilebilmesi amacıyla da faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda;

- *Sokakta Risk Altında Bulunan Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığı ile alan taramaları yapılmakta, tespit edilen çocuk ve ailelere yönelik yürütülen çalışmalar

sonucunda çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti sunulmakta, gerek görülmesi halinde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte ve çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.

- *Risk Altında Bulunduğu Okullar Tarafından Değerlendirilen Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları* kapsamında okullarda rehberlik servisi, okul yönetimi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde okula devamsızlığı gibi göstergelerle yapılan değerlendirmeler sonucunda risk altında olduğu değerlendirilen veya sosyal hizmet müdahalesi gereken çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik ailelerle görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenerek, buna yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta, gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilmekte, çocuğun aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır. Ayrıca okullarda ve aile görüşmelerinde Bakanlığımız hizmetlerine ve ALO 183 Sosyal Destek Hattına ilişkin bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.
- *Risk Altında Bulunan Çocukların İzlenmesine Yönelik Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları*, çocukların önlenabilir risklerden korunması ve sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla, koruma kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, suça sürüklenen, ihmal edilen, sokakta çalıştırılan veya diğer nedenlerle risk altındaki çocukların ve ailelerinin uzman ekipler tarafından düzenli aralıklarla izlenerek, durumlarına uygun desteklerden yararlanmalarının sağlanması amacıyla düzenli aralıklarla hane ziyareti yapılarak çocuğun ve ailenin risk ve ihtiyaçları değerlendirilmektedir. Gerektiğinde mesleki müdahale ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da yönlendirme yapılmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal istatistiklerimiz <https://aile.gov.tr/sghd/arge-raporlar/> adresinde ve Bakanlığımız sosyal medya hesaplarında yer almaktadır.

Öte yandan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları da yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk zincirini kırmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü

oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Öte yandan çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler Bakanlığımız internet sitesinden takip edilebilmektedir.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yasal altyapı güçlendirilmiştir. Kanun’un etkin olarak uygulanmasına yönelik yönetmelikler ve Bakanlık genelgeleri yürürlüktedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır.
- Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir.
- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin başında kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. Bu kapsamda şiddet mağdurları ile mesleki görüşmeler yapılarak vaka formülasyonu ve müdahale planları hazırlanmakta, yapılan planlama çerçevesinde gerekli mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaların etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla mesleki personelin kapasitesi temel ve ileri düzey eğitimlerle

artırılmaktadır. Bununla birlikte şiddet mağdurlarının psikososyal ihtiyaçlarının etkin bir şekilde giderilmesi ve psikolojik ve sosyal işlevselliklerinin artırılması üzere sunulacak psikososyal destek hizmetlerini model halinde yapılandıracak ar-ge çalışmalarımız da devam etmektedir. Bu doğrultuda psikososyal destek hizmetlerinin sunumu ile izleme, değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının standardizasyonu sağlanarak hizmetlerimizin bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağdurun özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde yapılandırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 423 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Batman ilinde Bakanlığımıza bağlı 1 kadın konukevi 20 kapasite, belediyelere bağlı 1 kadın konukevi 20 kapasite olmak üzere toplam 2 kadın konukevi 40 kapasite ile hizmet vermektedir. Ülkemizde daha etkin ve verimli hizmet sunumunun sağlanması amacıyla illerde bulunan kadın konukevlerinin yoğunlukları dikkate alınarak, ihtiyaç duyulması halinde sunulan hizmetlerin niteliğini arttırabilmek amacıyla kadın konukevi sayısının artırılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.
- Bu mekanizmaların yanı sıra İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde ihtisas kuruluş ve birimlerle hizmetler sürdürülmektedir. Bu alanda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı uzman kolluk birimleri, Adalet Bakanlığına bağlı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri ile eş güdüm ve koordinasyon içerisinde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlendirilmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; istihdama ve karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek eşitliğinin ana plan ve politikalara dâhil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2024-2028 yıllarını kapsayan ikinci “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planı kadın erkek eşitliği ilkesinin uygulamada gerçekleşmesi ve kadınlara karşı ayrımcılık içeren uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlayan politika ve tedbirler geliştirilmesi noktasında önemli bir belgedir.

Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın temel politika eksenleri; Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği olarak belirlenmiştir. Planda; beş temel politika eksenine ilişkin “5 Temel Amaç”, “20 Strateji”, “83 Faaliyet”e yer verilmiştir.

Eylem planında yer alan politika eksenleri altında ele alınmak üzere kesişen politika alanları belirlenmiş ve bunlar da “Özel Politika Gerektiren Gruplar” ile “Kesişen Çalışma Alanları” olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Hem “Özel Politika Gerektiren Gruplar” hem de “Kesişen Çalışma Alanları” Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır. “Kesişen Çalışma Alanları” kapsamında “Kadın Erkek Eşitliği Eğitimleri”ne de yer verilmiş olup tüm kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile eşgüdüm içerisinde kararlılıkla yürütülmektedir.

Söz konusu eylem planının izleme ve değerlendirme süreci kapsamında izleme ve değerlendirme gösterge seti oluşturulmuş olup ayrıca izleme ve değerlendirme sisteminin internet tabanlı olarak takip edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu sayede eylem planının etkisinin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye’de yasal olarak suç sayılan fiiller ile bu fiilleri gerçekleştiren ve bu fiillerden etkilenen kişilere ilişkin idari kayıt verileri, suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen soruşturma evresi ve iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu kapsamda kasten öldürme fiillerine ilişkin resmi verilerin toplandığı kurumlar, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü olması nedeniyle kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümlerine ilişkin ilişkin ayrıntılı bilgilerin ilgili Bakanlıklardan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde meydana gelen kasten öldürme fiilleri, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki uzman personel tarafından incelenerek tasnif edilmekte ve konuyla ilgili çalışmalar yürüten paydaş kamu kurumlarıyla düzenli olarak paylaşılmaktadır. Kadın cinayetleri vakalarına ilişkin veriler üzerinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, Polis Akademisi ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi başta olmak üzere ilgili kurumlarca detaylı nicel ve nitel analizler gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak basına yansıyan veya sivil toplum kuruluşları tarafından paylaşılan kadın cinayeti ve şüpheli kadın ölümü vakaları Bakanlığımız bünyesinde uzman personel tarafından çeşitli boyutlarda vaka bazlı detaylı incelemelere tabi tutulmakta, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar tarafından konuya ilişkin yayımlanan veri, rapor ve teknik dokümanlar titizlikle takip edilmekte, karşılaştırmalı analizler gerçekleştirilerek bahsi geçen boyutlara ilişkin çıkarımlar yapılmakta ve şiddetin en uç boyutu olan kadın cinayetleri başta olmak üzere kadına yönelik şiddetin her türlüşünün önlenmesine dair çalışmalar ilgili tüm paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon içerisinde planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından kadınların işgücüne ve istihdama katılımını artırmak, bu yönde toplumsal bilinci geliştirmek ve böylece kadınların ekonomik güçlenmesini desteklemek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde birçok proje yürütülmektedir.

Bu kapsamda, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve yaygınlaştırılmaları hedefi ile “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi” Tarım ve Orman Bakanlığı ile iş birliğinde yürütülmüştür. Proje uygulama dönemi 2021-2024’tür.

Proje kapsamında, Batman ilinin de bulunduğu 30 pilot il belirlenmiştir. Hedef grubu kooperatif kurma veya kooperatiflere ortak olma potansiyeli bulunan kadınlar ile hâlihazırda bu çalışmaların içinde yer alan kadın ve erkekler olan Proje kapsamında; eğitimler, danışmanlık hizmetleri, yerel paydaş toplantıları, pazarlama ağı geliştirme toplantıları, deneyim paylaşımı toplantıları ve kooperatif ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde, kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 37,8; kadın istihdam oranı ise yüzde 33,2’dir.

Diğer taraftan Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Engelli bireylerin bakımının aile yanında sağlanması ve yaşadıkları çevrede desteklenmesi amacıyla 2006 yılında Evde Bakım Yardımı uygulaması başlatılmıştır. Bu hizmet modeli ile engelli bireylerin yaşadığı ortamdan ayrılmak zorunda kalmadan, ailesi ve yakınlarıyla aynı ortamda yaşayarak toplumsal hayata bağımsız bir şekilde katılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda; Batman ilimizde Evde Bakım Yardımından 7.710 kişi faydalanmaktadır. 2006 yılından itibaren 2.018.171.572 TL ödenmiştir.

Bakanlık olarak engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikası doğrultusunda geliştirilmekte ve çeşitlendirilmektedir. Toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda; yatılı bakımın yanı sıra birey odaklı hizmet anlayışı ile engelli bireylerin kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan yaşamlarını sürdürmelerini sağlayan bakım hizmet modellerine ağırlık verilmektedir. Aile yanında bakımı desteklemek amacıyla evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüz bakım hizmetleri ve geçici misafir bakım hizmetleri birlikte ve birbirini tamamlayıcı şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır.

Toplum temelli hizmetlerin yanı sıra kurum bakım ihtiyacı devam eden engelli bireylere Engelli Bakım Merkezlerinde hak temelli, insan onuruna yaraşır ve yaş, cinsiyet ve engel durumuna uygun olarak bakım, rehabilitasyon ve aile danışma hizmetleri ücretsiz olarak sunulmaktadır.

Batman ilinde; 13 yaş ve üstü zihinsel ve ruhsal kadın engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunan 60 kapasiteli Batman Engelsiz Yaşam Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. 2024 yılı Aralık ayı itibarıyla 60 engelli birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Ülkemizde özel sektörde engelli istihdamının takip ve denetimi Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü yetkisi ve sorumluluğundadır. Bakanlığımız engelli bireylerin kamuda memur olarak istihdam edilmeleri, engelli bireylere yönelik merkezi sınavın (EKPS) yürütülmesi ve kamuda engelli istihdamının teşvik edilmesi kapsamında sorumluluk üstlenmiş durumdadır.

Bakanlığımız engelli bireylerin kamuda memur olarak istihdam edilme süreçlerinde görev alan kurumlardan birisidir. 2011 yılında mevzuatta yerini alan ve 2012 yılında birincisi gerçekleştirilen merkezi sınav (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı); engel gruplarına ve engellilik durumuna uygun sınav düzenlemelerinin hayata geçirilmesini, engelli istihdamında nesnel ölçütlere dayalı bir sistemin kurulmasını, hak kayıplarının önüne geçilmesini ve Türkiye'nin her yerinden sınava katılımın sağlanması hedeflenmiştir. Bu süreçte diğer ilgili taraflarla birlikte Bakanlığımız da aktif bir rol üstlenmiştir. 2002 yılında 5.577 olan kamuda istihdam edilen engelli memur sayısı, EKPS'nin uygulamada yerini alması sonucunda Nisan 2025 ayı itibarıyla 73.800'e ulaşmıştır.

Bakanlık olarak bakım ve barınma ihtiyacı olan 60 yaş üstü bireylere, farklı yaş profillerine göre ortaya çıkan gereksinimlere yönelik tasarlanan hizmet sunumlarıyla yaşlılık dönemlerini itibarlı, onurlu ve güven içerisinde geçirebilmeleri için bakım ve rehabilitasyon hizmetleri sunulmaktadır. Bakım hizmetlerimizi sunarken sosyal devlet perspektifi ile düşük ücretler uygulanmakta ya da koşullara bağlı olarak ücretsiz bakım hizmeti sunulmaktadır. Ekonomik durumu iyi olan ancak sosyal yönden yoksunluk içinde bulunan yaşlı bireyler hizmetlerimizden uygun ücretlerle yararlanırken ekonomik ve sosyal yönden yoksunluk içinde bulunan yaşlı bireyler ile 1005 sayılı Kanun gereği İstiklal Madalyası verilen yaşlı bireyler ücretsiz olarak faydalanabilmektedir. Geliri olmayan ve kuruluşlarda ücretsiz kalan yaşlılarımıza Bakanlığımız bütçesinden harçlık verilmektedir.

Bakanlığımızca aile odaklı planlanan yaşlı bakım hizmetleri değişen demografik yapıya göre güncellenerek geliştirilmektedir. Bakım hizmetlerinde, kurumsal bakımdan ziyade yaşlının yerinde ve kendi mekânında bakımına öncelik verilmektedir. Bu kapsamda aile yanında bakımı destekleyen uygulamalarla bakım hizmetinin bütünleşik bir şekilde verilmesi sağlanmaktadır. Bu şekilde evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüz bakım ve kurumsal bakım hizmetleri birbirini tamamlayacak şekilde sunulmaktadır.

Ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmaları ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sosyal hizmet merkezleri (SHM) aracılığıyla tek çatı altında sunulmaktadır. Batman ilinde 3 SHM (Merkez, Kozluk, Sason) ile sosyal hizmet faaliyetleri yürütülmektedir. Mevcut SHM'ler ve SHM bulunmayan ilçelerdeki SHM irtibat birimleri aracılığıyla vatandaşlarımızın sosyal hizmetlere erişebilirliği kolaylaştırılmaktadır.

Aile danışmanlığı aile bütünlüğünü korumak ve güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile fertlerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak amacıyla sunulan bir hizmettir. Bu hizmet "Aile Danışmanlığı", "Boşanma Süreci Danışmanlığı" ve "Bireysel Danışmanlık" olmak üzere 3 temel başlık altında sunulmaktadır. Bu hizmetlerden yararlanmak için vatandaşlarımız İl Müdürlüklerimiz ve SHM'lere bizzat başvurarak ya da e-devlet üzerinden başvuru yapabilmektedir. Batman İl Müdürlüğümüzde aile içi sorunlar ve çatışma yaşayanlar, evlilik ile ilgili beklenti ve sorun yaşayan aile ve bireylere; bireysel danışmanlık, boşanma süreci danışmanlığı ve aile danışmanlığı kapsamında meslek personeli aracılığıyla görüşmeler yapılmaktadır. Batman ilimizde, 2013-2024 döneminde toplam 382 başvuruya aile danışmanlığı hizmeti verilmiştir.

Bakanlığımız eğitimcileri aracılığıyla Aile Eğitim Programı (AEP) ve Yeşilay iş birliğindeki Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitimleri kapsamında bağımlılık ile mücadelede farkındalık eğitimleri verilmektedir. Bakanlığımızca başlatılan Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı kapsamında, bağımlılıkla mücadele alanında 18 yaş üzeri bireylere, ailelerine ve yakınlarına ihtiyaç duydukları rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin standartları belirli şekilde gündüzlü bir hizmet modeli aracılığıyla sunulması hedeflenmektedir. Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) yer alan "Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı ve Aile Eğitim Programı kapsamında gençlere ve ailelerine kötü alışkanlıklar, bağımlılık, dijital kumar ile oyun bağımlılığı konusunda bilgilendirici eğitimler düzenlenmesi" ve "Koruyucu hizmetler kapsamında, ruh sağlığı, bağımlılık sorunları yaşayan kişilerin aileleri/bakım verenleri başta olmak üzere destek programları yaygınlaştırılması" faaliyetleri kapsamında sorumlu kurumlar tarafından çalışmalar yürütülmektedir.

İntihar girişimleri ve intihar vakaları konusunda Bakanlığımızca diğer bakanlık, üniversiteler ve ilgili kurumlar ile ortak çalışmalar yapılmakta ve görüş alışverişinde bulunmaktadır. Üniversitelerde intihar alanında çalışma yapan akademisyenler, bu alanda hizmet veren uzmanlar ve Bakanlığımızda ilgili meslek mensuplarının da katılımıyla akademik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında intiharların nedenleri ve alınması gereken tedbirler araştırılmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin farklı illerinde kendini gösteren intihar vakaları ile ilgili yerinde çalışmalar yaparak önleyici tedbirlerin neler olacağı belirlenmektedir.

Öte yandan intihar vakalarını önlenmek amacıyla Bakanlığımızca ailelere ve vatandaşlarımıza yönelik olarak eğitim programları, danışmanlık hizmetleri ve aile ziyaretleri de gerçekleştirilmektedir. Söz konusu eğitim programları ve danışmanlık hizmetleri, ailelerin sağlık

hizmetlerinden etkin faydalanabilmelerinin sağlanması, karşılaşılabilecekleri riskler konusunda farkındalıklarının artırılması ve desteklenmeleri amacıyla yürütölmektedir. Ayrıca, İl Müdürlüklerimiz ve Sosyal Hizmet Merkezlerimiz, intihar girişim ve vakalarını takip etmekte olup bu kapsamda intihar teşebbüsünde bulunanlara yönelik psikososyal destek sunmaktadır.

Bununla birlikte intiharların önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca, TÜİK verileri kapsamında kaba intihar oranlarının en yüksek olduğu illere saha ziyaretleri düzenlenmesi, intihar vaka ve teşebbüslerinde görev alan meslek personelinin farkındalıklarının artırılmasına dair eğitimlerin planlanması, merkezi düzeyde intihar vaka ve teşebbüslerine yönelik çalışan kurum ve kuruluşlarla toplantılar düzenlenerek tespit edilen sorun alanlarına ilişkin çözüm önerileri geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütölmektedir.

Nüfus ve intihar vakalarına ilişkin istatistikler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sayfasında yayımlanmaktadır.

Diğer yandan, ilgili mevzuatlar doğrultusunda Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların belirli sürelerde genel teftişleri ile ihbar ve şikayetler doğrultusunda inceleme ve soruşturma yapılmakta ve sonuçları ilgili birimlere gereği için bildirilmekte, gerekli iş ve işlemler ivedilikle yerine getirilmektedir.